

PLANLOVI SU IPAK OSTALI SAMO PLANLOVI

Mrtvo slovo na papiru

Polazeći od činjenice da na području šibenske komune ima samo 47 tisuća četvornih metara površina koje se mogu koristiti za potrebe fizičkog odgoja i da, shodno tome, na jednog stanovnika mlađe i srednje dobi »otpada« samo 1,1 četvorni metar za upražnjavanje sporta, Savez za fizičku kulturu općine Šibenik izradio je još prije tri godine sedmogodišnji plan razvijanja fizičke kulture.

DOBRO ZAMIŠLJENO, ALI...

Planom je bilo predviđeno da se do kraja sedmogodišnjeg razdoblja podigne još 55 tisuća četvornih metara korisne površine za sportske objekte. Pored ostalog, bilo je predviđeno da se podigne HALA ZA MALE SPORTOVE, nekoliko ODBOJKASIH I KOSARKASIH igrališta, KUGLANA SA ČETIRI STAZE, itd. Od svega toga, međutim, u prošle tri godine izgrađeno je samo igralište za rukomet u Crnici i preuređeno igralište za košarku pokraj doma »Partizana«. Naime, dobro zamišljeni plan »zatečen« je nedostatkom finansijskih sredstava. Konkretnije, sredstva iz Fonda za neprivredne investicije, te od sportske prognoze i lotova — utrošena su UGLAVNOM (još uvek nedovršeni) društveni dom VK »KRKE«.

UVIJEK REALNO?

Druga strana medalje toga lijepo zamišljenog i sročenog plana otkriva »podbačaj« i u pogledu formiranja sportskih društava, od kojih su neki svoju djelatnost trebali otpočeti »na ledini«. Na primjer: bilo je predviđeno da do kraja ove godine na području naše komune budu osnovana TRI ATLETSKA KLUBA, 4 BOČARSKA DRUŠTVA, zatim BOKSERSKI KLUB, a svoj klub trebali su dobiti i DIZACI UTEGA I HOKEJAŠI NA TRAVI. Pored toga, plan je predviđao da na kraju ove godine bude u »pogonu« i ODBOJKASIH KLUBOVA, ali je, na žalost, prestao raditi i onoj koji je životario prije četiri godine! Naravno, nije osnovan ni teniski klub.

PUCANJ U PRAZNO

Bilanca je dakle, više nego skromna. I sami planovi su, iskreno rečeno, za šibenske prilike bili ne samo preglomazni nego, u nekim slučajevima, i nerealni. DIZANJE UTEGA I HOKEJA NA TRAVI prava su ispoznanica za stanovnike naše komune i, čini nam se, da je bilo megaloških uopće i stavljanja na papir formiranje TIH SPORTSKIH KOLEKTIVA. Nasuprot tome, zaista je čudno da atletika nije dobila »pravo na život«, a slična je situacija i u pogledu ODBOJKE I BOČANJA. Planska predviđanja da će već 1966. godine odbjoku upražnjavati blizu 70 mlađića i djevojaka (naravno, okupljenih u registrirano društvo), a da će se atletikom i bočanjem, udruženi u sportskim klubovima, baviti 80, odnosno 50 mlađih Šibenčana, ostala su MRTVO SLOVO NA PAPIRU. Da stvar bude žalosnija, možemo tvrditi da šibenska mladež nije nezainteresirana za te sportove!

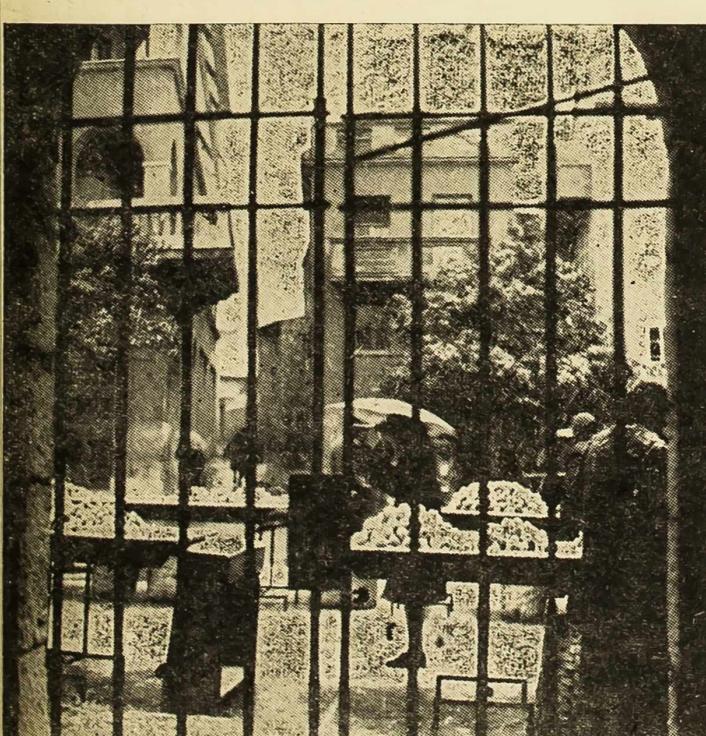
KADROVSKE JEDNADŽBE

Uporedo s razvitkom pojedinih sportskih organizacija, planom razvijanja fizičke kulture bilo je predviđeno da se školuju i stručnjaci. Do ove godine, prema tom planu, profesionalci su trebali raditi na daljnjem unapređenju atletike, vaterpola i stolnog tenisa, a bio je predviđen i stručnjak koji bi radio u Odboru za Radničke sportske igre. Od toga, međutim, za sada nema ništa, a teško je vjerovati da će i biti uskoro.

NEŠTO POPUT ZAKLIUČKA

Sve u svemu, činjenice upućuju na zaključak da je dobra namjera, osnažena u sedmogodišnjem planu razvijanja fizičke kulture na području naše komune, ostala onda gde je i bila — NA PAPIRU. ZAŠTO JE TO TAKO? Pitanje se nameće samo od sebe, ali odgovor nije ni lak ni jednostavan. Zapravo, moglo bi se kazati da nitko nije kriv, ali i DA KRIVACA IMA VIŠE. Jer, finansijska sredstva znače mnogo, ALI NISU NIKADA BILA, PA NISU NI SADA — SVE!

(D. B.)

Dovoljno jabuka za zimu

Nedavno je poduzeće »Plavina« iz Šibenika pustilo u proda-

ju 50 tona jabuka uvezenih iz Grčke. S obzirom na dobar kvalitet i nisku prodajnu cijenu (185 starih dinara), jabuke su naprsto razgrabljeni, tako da su neki građani, iz straha da ih više neće biti, kupovali na de-

setke kilograma.

Međutim, u utorak, 6. prosinca, u prodaju je pušteno daljnjih 80 tona jabuka iz Grčke (po istoj cijeni), a za tri dana očekuje se novi kontigent od 120 tona. »Plavina« će i te jabuke prodavati po cijeni od 185 dinara, tako da građani ne moraju strahovati da će ove zlome ostati bez voća (o čemu je naš kvalitet i nisku prodajnu cijenu (185 starih dinara), jabuke su naprsto razgrabljeni, tako da su neki građani, iz straha da ih više neće biti, kupovali na de-

setke kilograma.

Saobraćajci imaju pravo da ubiru i novčane kazne na licu mjesta (koje se kreću od 500 do 3.000 starih dinara). Oni su do početka prosinca to pravo koristili 6.485 puta, a ukupni iznos kazna kreće se oko 9 milijuna starih dinara. (B.)

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA OPĆINE ŠIBENIK

GOD. XV — BROJ 742 — CIJENA 40 DINARA (0,40)

LIST IZLAZI SRIJEDOM

ŠIBENIK, 7. PROSINCA 1966.

„Elektra“ hvata strujokradice

Do početka prosinca ove godine »Elektri« su »strujokradice« od prihoda odnijele 3.500.000 starih dinara. Riječ je o osobama koje se snabdijevaju strujom »ispotaje«. Konkretnije: da bi izbjegli plaćanje utrošene struje, veći broj osoba s područja šibenske, drniške i kninske komune »snašlo« se tako da su zaobili strujomjer i mnogobrojne aparate uključivali ispod brojila.

»Genialna« ideja, jer se struja troši i koristi, a utrošak nigdje ne registrira. Te osobe, informirani smo u poduzeću »Elektra«, ukrale su ove godine blizu 200 tisuća kilovata.

Dakako, ta je »rabota« drugovima iz »Elektre« bila i otprije poznata. Međutim, u posljednje vrijeme poduzeli su se konkretni koraci da se tom načinu trošenja struje stane na kraj. Pravilnikom poduzeće predviđeno je da se svako domaćinstvo kod kojega se utvrdi krađa struje utužuje kod Općinskog suda. Nakon toga slijedi kazna i obaveza naknada — čak i za godinu dana unatrag. Posao oko pronađenja nesavjesnih »strujokradica« povjeren je posebnim ekipama »Elektre«. Članovi te ekipe polaze u »love« najviše ujutro i uveče. Naravno, na udaru se uglavnom nađu sumnjična domaćinstva.

Kakav je uspjeh tih mjeru? Po svemu sudeći, »Elektra« je na pravom putu da »strujokradicama« konačno stane na »rep«. Stručnjaci iz ekipa imaju mnogo posla, ali ga isto tako i veoma uspješno obavljaju. Epilog pronađenja nesavjesnih potrošača struje obično biva na sudu. Informirani smo da su u

pedeset slučajeva prekršitelji već sudski kažnjavani od jednog do pet mjeseci zatvora uvjjetno, s tim da naknade štetu koju su pricinili poduzeću »Elektra«.

Interesantno je zabilježiti da »strujokradica« ima i među radnicima »Elektre«. Dva radnika iz kninske komune oštetili su svoje poduzeće (dakle, na neki način i sebe), sa blizu milijun starih dinara. Kazne i nadoknade štete neka budu najava opreza svima onima koji za sada možda uspijevaju da kradu struju! (B.)

URUČENE NAGRADE GRADA DRNIŠA

Zaista najboljima

Još prije dvije godine odlučeno je da se ustanovi »Nagrada grada Drniša«, koja bi se davala istaknutim radnim i društvenim organizacijama i pojedincima. Međutim, nagrade su dodijeljene prvi put tek ove godine, a zbog zakašnjenja u pripremama dodijeljene su povodom Dana Republike. Nagrade će postati tradicionalne i dodjeljivat će se 5. studenog — na dan oslobođenja grada.

Ove godine je komisija na-

pravila zaista objektivan izbor, pa je nagradivanje izazvalo oduševljenje među građanstvom i svim javnim radnicima grada. Za izvanredne uspjehe nagrađene su slijedeće organizacije i pojedinci.

Radnom kolektivu »Dalmacija-plastike« dodijeljena je spomen-plaketa za izvanredne radne rezultate i izvoz. KUD »Božidar Adžija« (odsjek limene glazbe) dobio je nagradu u iznosu od 1.000 novih dinara za svoje uspješne javne nastupe i veliki odgojno-muzički utjecaj među mlađinom. Nogometni klub »DOŠK« dobio je 2.000 novih dinara za veoma uspješne nastupe u Dalmatinskoj zoni i

za požrtvovnu i sportsku igru. Od pojedinaca nagrade su do-

RATKO PERIŠIĆ, direktor »Dalmacija-plastike« — za lično zalaganje i trud u uspjesima ovog kolektiva, dr IVAN MURAT, liječnik iz Siverića, za humani odnos prema pacijentima i izvanrednu požrtvovnost u teškim uvjetima rada — dobio je 1.000 novih dinara, ADAM PEJIĆIĆ, nastavnik gimnazije, za uspjehe na nastavu i za dugogodišnji društveni rad — nagrađen je sa 1.000 novih dinara.

Nagrade su dodijeljene na svečanoj sjednici Skupštine općine povodom proslave 25-godišnjice revolucije i 22-godišnje oslobođenja Drniša.

Među nagrađenima toga dana nije bilo jedino dr Ivana Murata, koji je morao otici jednoime svome udaljenim pacijentima. Ta činjenica također je izazvala veoma lijep utisak među prisutnima. (s)

IZ STANICE ZA SIGURNOST SAOBRACAJA

OSAM MRTVIH

Do početka prosinca na šibenskim cestama dogodilo se 240 saobraćajnih nesreća. U njima je osam osoba izgubilo život, 42 su teže povrijedene, a 78 osoba zadobilo je lakše tjelesne ozljede. Interesantno je usporediti podatke o saobraćajnim nesrećama u prvih jedanaest mjeseci ove godine sa nesrećama koje su se dogodile u čitavoj prošloj godini.

Prošle godine u saobraćajnim nesrećama na području šibenske komune živeće je izgubilo četiri osobe, 40 ih je teže i 85 lakše povrijedeno. U čitavoj prošloj godini evidentirano je 211 saobraćajnih nesreća. Uspoređujući podatke, može se zaključiti da je ove godine porastao broj nesreća na šibenskim cestama.

Pored smrti i ozljeda, saobraćajne nesreće donose i znatnu materijalnu štetu. Prema podacima Stanice za sigurnost u saobraćaju, do početka pro-

šle godine na području šibenske komune ta šteta iznosi 63.220.000 starih dinara. Najveće štete zabilježene su u srpnju, kolovozu i rujnu i iznose su ukupno blizu 35 milijuna starih dinara. Uspoređuјući s tim, zabilježit ćemo da je materijalna šteta nastala u saobraćajnim nesrećama u prošloj godini — iznosi oko 79 milijuna starih dinara.

Stanica za sigurnost u saobraćaju zapošljava 22 saobraćajne milicionere. Sudeći po prezentiranim podacima, oni su ove godine imali i te kako mnogo posla. Evo padatka koji bar djelomično o tome govor: saobraćajci su do početka prosinca nesavjesnim vozačima izrekli 2.747 pismenih opomena, a istovremeno su podnijeli i 890 prekršajnih prijava. Međutim, u čitavoj prošloj godini oni su podnijeli »samo« 835 pismenih opomena.

Saobraćajci imaju pravo da ubiru i novčane kazne na licu mjesta (koje se kreću od 500 do 3.000 starih dinara). Oni su do početka prosinca to pravo koristili 6.485 puta, a ukupni iznos kazna kreće se oko 9 milijuna starih dinara. (B.)

Proslavljen

Dan Republike

Ovogodišnji praznik Dana Republike svečano je proslavljen na području šibenske općine. Svečanosti su počele kulturnim i sportskim priredbama u osnovnim i srednjim školama, te u radnim organizacijama.

Uoči Dana Republike predsjednik Skupštine općine Jakov Grubišić priredio je Gradskoj vijećnici prijem za predstavnike šibenskih pionirske organizacija, a navečer je u Narodnom kazalištu održana svečana akademija. U prvom dijelu programa nastuplo je mješoviti zbor RKUD »Kolo« koji je u pratnji orkestra Garnizona JNA otpjevao nekoliko kompozicija. U nastavku programa Centar za scensku kulturu i festival djeteta izveo je premijeru »Klupku« od Pere Budaka. Akademiju su zajednički organizirali Općinski odbor SSRN i Odbor za proslavu 900-godишnjice Šibenika.

Mnogi građani i radne organizacije iskoristili su prazničke dane za izlete u obližnja turistička mjesto, a izvestan broj

ODOBRENA UPOTREBA

ZIGA »PRVI DAN«

Na prijedlog filatelističkog društva »Šibenik« i poštne Šibenik-1, Zajednica jugoslavenskih poduzeća PTT saobraćaja u Beogradu odobrila je upotrebu prigodnog poštanskog žiga »PRVI DAN« (sa pokretnim datumom), koji će se isključivo koristiti u filatelističke svrhe, tj. žigiranje prigodnih izdanja maraka na sam dan njihova puštanja u opticaj. Dosada su ove žigove dobili republički centri i neki drugi veći gradovi u zemljama. Upotreba žiga »PRVI DAN« predviđena je od izdanja novogodišnje serije, koja je puštena u tečaj pred kraj prošlog mjeseca. (M. M.)

Prof. FRANE DUJMOVIĆ

Razvoj šibenskog distrikta do XV st.

U razvoju srednjovjekovnih dalmatinskih komuna pitanje gradskog teritorija bilo je vrlo važno i po njih od životnog interesa. Ti su teritoriji predstavljali ekonomsko-teritorijalne cjeline i u doba svećajućeg feudalizma bili su glavna vrelo priroda, kojim se bogati gradski stanovništvo, plemići i pučani. Budući da se svaki grad posebno borio za postizanje šteće autonome i šteće teritorije, to se svaki od njih posebno obraćao svome suverenu — kralju. I kad god su se ugarsko-hrvatski kraljevi i banovi spuštili u naše primorje, predstavnici tih gradova hitili su k njima, da im potvrdi dotadašnje darovnice i tražili nove teritorijalne ustupke. Ova težnja gradova da zaokruže svoje teritorije dovodila je do čestih međusobnih sukoba i ratova radi graničnih sporova između susjednih komuna. Teritorijalnim širenjem gradskih teritorija širilo se i geopolitičko ime Dalmacija. Šibenik je postigao jednu od najvećih teritorijalnih proširenja do XV stoljeća, do pada pre Veneciju.

Kad je krajem X stoljeća nastao Šibenik kao plemenito središte, sigrano su njemu pripadala i dva susjedna plodna polja, Gornje i Donje, koja su se u najstarije doba nazivala Mokro i Morinje. Ona su dala život ovome gradu, čime su dobila izlaz na more i od sada bila tijesno povezana s njim. Bazu daljnog razvoja ovoga grada predstavljali su zemljoradnja i stocarstvo, to pomorstvo, i u to davno doba, ubičajeno gospodarstvo. Grad se osdasa razvijao, stanovništvo se ekonomski jačalo i razvilo se brojno svečenstvo, koje je bilo podvrgnuto trogirskej biskupiji. Od sada Šibenčani su težili da se potpuno izjednače sa ostalim gradovima Dalmacije, da dobiju širi teritorij, svoga biskupa i postignu status slobodnog grada.

Godine 1251, kad je kralj Bela stigao u Dalmaciju, izdao je u Ključcu kod Trogovinu, u kojoj su utvrđeni međaši njegova istočnog i zapadnog teritorija. Granična linija, kako se navodi, tekla je ovako: Od Krke i slapova, koji su već u to najranije doba bili izdvojeni vrelo priroda ove komune, na Ziharinu (nepoznato), na Kosević (današnji Mirilović), na Sitnicu (današnji Sitno), Lepenicu (današnji Lepenica, Boraj i Vrsno skupu), na Široku do uvala Borovice južno od Planke. Na zapadu od Krke do Prukljana, zatim na Budacgrad (nepoznato mjesto na Guduči, pritoci Prukljana po kojoj se u IX st. i zovu Gudučani, podanici Borne, kneza Dalmacije i Liburnije). Zatim na Dobru Goru (nepoznato), na Stipanzlato, na Kovču lokvu, lokvu Rakitnicu, Sutinu, lokvu Vlašku (u tišnjanskoj Dubravi), te na Makirinu. Zatim se granica penjala na bregove Kurile južno od Pakoštana, zahvatavši otočice pred Pakoštanim, te otoka šibenskog arhipelaga: Arte, Srimač (današnji Murter), Žirje, Zlarin, Smokvica, Kavren (današnja Kopara, na kojoj se nalazi Rogoznica), te zaključno do prije spomenute uvale Borovice. Ova otočje su zaposjeli godine 1274. Zadani, da bi se sprječilo gusarenje Šibenčana, ali je 1325. bilo vraćeno Šibenskoj komuni. Ban Ivan Čuč godine 1357. potvrdio je Šibenčanima ove otok i proširo teritorij Rakitnicu, Dazlinom i Grabovcima na zapadu, te Nevestom, Partimisem (kad današnji Unešić) i Koprnom na istočnoj strani. Kralj Žigmund je godine 1388. dodao i Unešić. Bosanski kralj Tvrtko poklonio je ovom teritoriju polovinu sela Humljana, koje se nalazio podno Gradine zapadno od Čiste. Značajna je darovnica namjesnike bosanskog kralja Ostje, Hrvoja Vukčića Hrvatinića, koji im je sve ove teritorije potvrdio i proširo pre stankovcima na mjestu Podrebac, te do Čiste i dodao preko rijeke Krke, dijelove teritorija skradinske komune Prispo, Čulišić i Drinovljane, ali su kasnije Šibenčani napustili ovaj skradinski teritorij. Ladislav Napuljski, kralj koji je Mlečanima 1409. godine prodao Dalmaciju, poklonio je Šibenčanima 1407. godine Velici i Puticanicavas (današnje Putčanje). I konačno godine 1434. u ugovoru sa Ivanom knezom Cetinskim, sjeverna granica ovog prostranog teritorija bila je utvrđena na rječici Poljščici (današnjoj Ćikoli), na kojoj su bila izgrađena dva mosta. Tako je Šibenik do XV stoljeća stekao spomenutim darovnicama prostrani teritorij, koji je sezao od More do Rogoznice i od mora do Moseća, nekad Petrove gore (kako je utvrdio akademik dr. Stjepan Gunjača), na kojoj se 1097. godine odigrala historijska bitka i nakon koje je srednjovjekovna Hrvatska izgubila samostalnost, te došla pod vlast mađarskih Árpádovaca. Na ovom području imala je srednjovjekovna Šibenska komuna 120 većih sela i naselja objedinjenih svojim centrom — gradom Šibenikom.

Pošto jedan dokument, koji nam pruža najstarije statističke podatke o broju stanovništva ovoga teritorija. On se dosada stavlja u godinu 1298, kad je osnovana Šibenska biskupija, ali je vjerovatnije da pripada XV stoljeću. To je popis seoskih župa sa brojem kuća i šteljila. Navode se sljedeće župe: Grebac (Grebaštica), Prhovo, Mitlo, Sitnica, Kosević, Pokrovnik, Koljevrate, Biranj, Orišje (današnji Danilo Gornje), Žitnica, Srima, Raslinica, Žavina (u Dubravi), Ivinj i Murter. Ukupno u ovim mjestima bilo je 1232 kuće sa 10.227 stanovnika. Ako ovome dodamo broj stanovnika u gradu, otkriće 4.000, a u selima koja su pripadala skradinskoj biskupiji (Zaton, Gačelezi, Velin, Putčanje, dvije Dazline i dva Grabovca, sa aproksimativno 2.000 stanovnika, to je cijelokupno stanovništvo Šibenskog distrikta u XV stoljeću) iznosilo od 16 do 17.000 stanovnika.

Sitna gusta kiša brisala je autobusnim kolodvorom u Rijeci. U velikom mlječnom restoranu putnici su pili vruće napitke. Neki mladići pozurivao je svoj čaj.

— Tako biste vi tjerali žene? — javi se poslužiteljica. Potjerajte vi samo vašu vlastitu, kada je budete imali.

— Možete zavezati — reče mladić.

— Huliganske manire! — uzvratiti žena.

— Jesam li vas vukao za jezik?

Intervenirao je šef i sve se opet smirilo.

Pred autobusom neka plavljaka u sivoj bundi nervozno pali cigaretu i pušta da je kvasi kiša. Gleda u nebo i pita vozača da li to zagrijava autobus.

Stariji čovjek preturao je džepove da pronađe izgubljenu kartu. Kad mu je vjetar izvruuo kišobran, promršio je kletvu: »Đavoli kišobran, kao da je pravljiv za kazališne predstave!«

Kartu je konačno pronašao.

— To je karta za ovaj drugi autobus, koji polazi pola sata poslije nas — objasnjuju mu vozač.

— Dovraga, lijepo sam objasnio onoj tamo i još pokazao prstom. Tako vam je to s tim pilećim mozgovima — ljudio se i požurio da izmjeni kartu.

Mladići iz restorana došao je u pratnji jedne djevojke. Oboje su ušli u autobus.

Iz jednog automobila iskočio je muškarac bez kaputa i kišobrana, i onako u odjelu uletio u autobus. Sjeo je nasuprot ženi u krznrenom kaputu i podigao ruku pozivajući jednoga od vozača. Detaljno se interesirao za vlakove i avione.

— Letjeli biste po ovakvom vremenu? — javi se plavuša.

— Ako je to uzbudljivo — reče — zašto ne?

Ušlo je još dvoje putnika. Bilo ih je tako svega sedmorica, na 28 udobnih sjedišta bijele »Caravelle«.

Mladići i djevojka putovali su u Zadar, plavuša je tražila kartu za Split, a muškarac do nje pokazao je samo jedan karton. Vozač je kimnuo glavom.

Plavuša je bila znatiželjna: »Vi ste policijac? — obrati se svome susjedu.

— Jesam, lično James Bond! Ne izgledam li tako? Niste me gledali na filmu?

Zamahnula je svojom dugom kosom: »Neukusa ima i među intelektualcima!«

Autobus je krenuo pustim ulicama Rijeke. Od oblaka kiše jedva su se vidjeli semafori. Dvoje posljednjih putnika, dvoje žena u crnini, smještale se na zadnjem sjedištu, otvorile svoje korpe i počele obilno dočekovati.

Uspinjanje do Bakra nije bilo lako. Jaki bočni vjetar potresao je autobus.

— Treba da se malo zagrijte — objasnio je vozač. Inače je ovo dobra mašina i ovaj autobus je prešao više od 350 tisuća kilometara!

— Kolika mu je težina? — upitao je »policijac«.

„San ljetne noći“

Sibenski Centar za scensku kulturu izvest će narednih dana dvije premijere predstave. U subotu, 10. prosinca, dat će se prva predstava komada »SAN LJETNE NOĆI« od Shakespearea. To djelo jednoga od najvećih (ako ne i najvećeg) dramatičara svjetske književnosti kao gost režira JANKO MARINKOVIC iz Zagreba. Vjeruje se da će izvedba »Sna ljetne noći« biti dobra predstava.

U tom komadu, pored amatera, nastupaju i tri dugogodišnja člana profesionalnog ansambla Narodnog kazališta u Šibeniku. To su: NEVA BELAMARIĆ, KREŠIMIR ZORIĆ i ANTE BALIN. Scenografski okvir predstavi dao je BRANKO FRIGANOVIC, a kostime je izradila VANJA ŽIGON. Nije li »San ljetne noći« done-

kle nepodesan (ili da budemo konkretniji — težak) za izvođače koji su uglavnom amateri? Na otrilike tako formulirano pitanje redatelj Janko Marinković nam je rekao:

— Kod nas se, da tako kažem, u domaćilo mišljenje da amateri trebaju u prvom redu igrati u nepretencioznim djelima dramske literature. I to je, po mom i ne samo mom mišljenju, pogrešno. U inozemstvu, na primjer, amateri veoma, veoma često »okušavaju« svoje snage upravo na »jakinu komadima. Stoga smo i mi prišli realizaciji »Sna ljetne noći«, koji, naravno, nije najbolji komad u bogatom dramskom opusu Shakespearea.

Pričekajmo, dakle, premijernu predstavu!

Interesirali smo se umjesto vas

Gdje i šta možete kupiti

Da bismo naše čitaoca obavijestili koje proizvode mogu kupiti u šibenskim prodavaonicama, uputili smo se u malu »šetnju« gradom i interesirali se za artikle i cijene. Evo što smo saznali od poslovnoga prodavaonice.

IVAN SKROZA — »SLAVONIJA«: »Naša prodavaonica je dobro opskrbljena. Muški kaputi od velura stoe od 25.900 do 44.500 starih dinara, a muški kaputi od mohera od 36.000 do 38.000 starih dinara. Ovih dana nabavili smo i muške vindjakne s krznenim uloškom, a cijena im je 36.400 starih dinara. Dječje vjetrovke u našoj prodavaonici mogu se nabaviti po cijeni od 13.700 do 16.000 starih dinara. Raspolažemo i širokim izborom muških odijela, a stoje od 38.500 do 42.800 starih dinara. Muške sakoke potrošači mogu kupiti za 13.700 do 21.700 starih dinara. Upravo smo danas dobili ženske kapute veoma dobre kvalitete, a cijena im se kreće od 27.000 do 37.000 starih dinara, dok dječačka odijela u našoj prodavaonici potrošači mogu nabaviti po cijeni od 16.000 do 21.800 starih di-

nara. Raspolažemo i bogatim izborom hlača, a stoje od 5.200 do 15.000 starih dinara. Na kraju, možemo vas obavijestiti da čitaoci vašeg lista i naši potrošači, ako navrate u »Slavoniju«, mogu po izboru kupiti muške košulje. Cijena: od 2.770 do 5.690 starih dinara.«

NIKOLA BAGOJE — »ASTRA«: Ovih dana nabavili smo širok izbor proizvoda. Eto, muške cipele s gumenim donom stoe 6.600 starih dinara, a muške špic-cipele od 6.720 do 7.956 starih dinara. Prispjele su nam i ženske čizmice. Cijena: od 7.800 do 11.640 starih dinara. Nadalje, ženske cipele (kombinacija laka i kože) mogu se u našoj prodavaonici nabaviti po cijeni od 6.720 starih dinara. Dječje čizmice potrošačima nudimo po cijeni od 5.040 do 6.240 starih dinara, a dječačka cipele mogu nabaviti za 4.560 ili 5.400 starih dinara.« (B)

Reportaža

Orijeme straha i šale

— Deset i po tona, tačno toliko. Nešto je teži radi posebne opreme karoserije.

— Culi ste za slučajeve da je snažni vjetar što duva u »valovima« oborio čak i ovakav autobus?

— Ne, bar kod nas ne — reče pomoćnik vozača.

— Kakve to sada veze ima što pitate? — opet će plavuša. Pravite paniku! — reče i zapali drugu cigaretu.

Bakar se uopće nije vidi, a more kao da je nestalo u gusto sivoj kopreni. Prema jugu je sve bilo crno i neprobojno. Kiša je šibala nemilice.

— Zašto vozač žuri po ovakvom nevremenu? — upitala je djevojka mladiću.

— Oni imaju svoje računice — javi se stariji čovjek. U Senju treba da se stigne za devedeset minuta, a ima ravno sedamdeset kilometara. Ne smiju kasniti!

— Ali, ovo je sasvim nešto drugo — opet će djevojka. Zar se ne izlažemo opasnosti?

— Bojiš se? — upita je mladić.

— Bojin se. Imam pravo da se bojam!

— Ah, zašto se žene uvijek ponosačaju razmaženo?

— E mladiću — opet će čovjek — nije baš da učite abecedu o ženama, ali SVA SLOVA još niste naučili.

— Mala ima pravo — obznanji plavuša. Meni se ovo ništa ne dopada. Pogledajte samo tu vodu, potopit će nas!

Dvije žene sa zadnjeg sjedišta još su uvijek mirno jele, kao da idu na kakav proljetni sajam.

Brzina je spala na pedeset kilometara. Na jednom mjestu autobus staje. Preko magistrale huči prava bujica prljave žute boje. S lijeve strane razvraćaju je pedeset kvadratnih metara asfalta. Nedaleko stoji »šifico« od polovine u vodi, bez putnika. Pobjegli su da se negdje sklone. Ali gdje? Ništa se naoko nema u vidi. Do Crikvenice ima još desetak kilometara.

Autobus s mukom kreće dalje. Vozač napreže oči. Odjednom tuča poput bijelog zastora, velika poput oraha! Bubnja po krovu i udara u

prozore zlokobno prijeti.

— Imam utisak da ćemo se raspasti — reče plavuša.

— Za utiske ima još vremena. Ne žurite — odgovori joj susjed Munja propala nebo.

— Isuse...! — zavapij jedna žena.

Grom udari negdje blizu. Zatim još jedan, pa još jedan...

— Fantastično! — reče mladić. Ima u ovome nečega neodoljivog

Šta danas znači automobil

Luksuz, potrebu ili društveni ugled

Diskusije o vikend-kućicama bile su iscrpljene još prije ovojesenskih kiša. Njihova aktuelnost bila je strogog sezonskog karaktera, u strogom kalendarskom smislu pojmove. Tako vikendice, zatvorene, ispraznjene, ali pažljivo »konzervirane«, čekaju svoje »uskršnucu«, svoju ponovnu društvenu aktuelnost. U konverzacijama ih gotovo više nitko i ne spominje.

Ali, opet sezonski, aktuelizirana je jedna druga tema, koja je ovladala nama, prohujala gradom, zavukla se u domove (i u naše uredi!), koja je prisutna pri svakom »društvenom razgovoru« — svakog televizijskog programa.

Automobili i automobilizam, opsesija vidljivo eksploriranog »standarda«. Više ono prvo nego drugo, a — možda — najviše ono treće. To su »parametri« koji su nam počeli usmjeravati vidokrug, određivati relacije o formiranju mišljenja i zaključaka jednog uprošćenog aksioma sa značenjem: »Imam, dakle i mogu!«

Automobil je postao esencijalan element naših težnji, naših mogućnosti i naših ciljeva. Jedan čovjek, koji je prije dugo godina boravio u Šibeniku, napustio je ovaj grad prije šest godina. Kada se ovih dana

ponovo vratio, njegova prva primjedba bila je: »Nisam mogao ni zamisliti da je Šibenik narastao u grad sa ovokom automobilom!«

To uistinu može biti kompliment i pojava koja pokazuje da je era motorizacije u ovom gradu, nekad izrazito težakom, »gradu konja i karova« — uхватila svoj veliki zamah.

Potrebe su nam narašle do onih razmjera kada automobil više ne predstavlja luksuzni oblik potrošnje, već jednu od svremenih potreba.

To je ta opća linija razvitka, i to je u redu.

I tehničke i odgojne greške

Kinematografi su, može se reći, jedna od osnovnih zabava naših gradana, a u zimskom periodu često i — jedina zabava. Oni relativno dobro izgledaju: dva su nova, a treće je još iz predratnih dana, ali renovirano i sačuvano. Uredno se održavaju i privlače dosta posjetilaca.

Na stranu to što nam prikazuju dosta repriznih filmova (iako u posljednje vrijeme imamo stanovito repertoarno poboljšanje), jer sada nećemo govoriti o repertoaru, pošto za nj nisu toliko kriva kino-poduzeća koliko naši distributeri i uvoznici — koji nemaju deviza.

Gоворити о једној другој појави која се одиграва унутар кино-дворана. Прво о технички, и код домаћих и код страних филмова имамо понекад веома лоште тонске копије, па зато ни киноапарати не могу учинити bogzna što. Пrikazuje se, на пример, премијерни филм (snimljen приje 5—6 godina ili još prije) a vrpca je toliko izgubena da на платну стично пада »киша«. Dolazi do prekida слика, preskaču se neke sekvene, tako dalje.

Ali, ima slučajeva kad se mnogo ne pazi ni na onaj materijal koji je dobar i kvalitetan. Появе nestanka tona, zamraćenja slike, gubitak oštine na jednom dijelu ili na čitavom »kokviru«, itd. učestali su i kod tehnički dobrih filmova. Да ли је то zbog sitnijih kvarova на aparaturi ili zbog nepažnje операторa, не можемо znati, али vjerojatno има и jednog i drugog.

Film nije televizija. Најнему не може se tolerirati »tehničke greške« i čekati dok ih automat »ispriovi«. Shvatljivo je onda da se gledaoci nerviraju, da gunđaju i da često nezadovoljni izlaze iz kino-dvorane. Уз то, ће-

sto dolazi i do nepodnošljivog zviždanja onih najmladih, koji protestiraju lupanjem nogama i trećnjom sjedala.

Има i drugih nelogičnosti.

Film »Najduži dan« gledali smo u jednom dijelu — usprkos »veleike dužine filma«, a film »Kako je osojen Divlji zapad« u dva dijela. Distributeri су ga mudro, nema šta, »razdvajali«, iako je očito da je to jednovečernji film. Naravno, karta se plaća dva puta!

Sad o jednoj drugoj pojavici. Svjedoci smo nemogućeg ponasanja djebla malodobne publike u kino-dvoranama. Galama, upadice, najneumjesnije i najvulgarnije primjedbe — redovita su pojava. Ponekad takvi ispadaju izazivaju pravo zgrapanje.

Mnogi gledaoci mogu se sjetiti neugodnosti kojima su od nekih malodobnika bili izloženi za vrijeme prikazivanja filma »Bračna postelja«, ali i mnogih drugih.

Nedostatak kriterija kod nekih mlađih ljudi, kada gledaju film koji ih »ne zanimala«, gotovo da je zabrinjavajuća pojava. Smijeh i dobacivanje pojavljuju se ondje gdje inače treba da prevladava suosjećanje sa dramskom situacijom, koja čak izaziva i suze u očima. Žalosno je što takvih »obratnih reakcija« ima i pri gledanju domaćih filmova sa tematikom iz NOB-e.

Tu, bez pretjerivanja, možemo najočitije vidjeti kuda zapravo kreće odgoj nekih mlađih ljudi. J. Č.

Ali, začuđujuće je ponekad — koliko površnosti i primitivizma ima u nastojanju da se svoja ličnost poveže s posjedovanjem automobila ili bar sa željom da se do njega dođe.

Jedan je čovjek imao kuću u ruševnom stanju, ali je kupio novi »Record« — da bi se vidjelo kako »nije sirovac!«

Jedna je žena dobila otakz u poduzeću i zaželjela da se što prije zaposli »negdje vani«, kako bi mogla — kupiti automobil!

Druga, naprotiv, nije htjela da se zaposli u ovom gradu, jer ne bi mogla tako lako nabaviti »kola!«

Među grupom radnika, tek što nije otputovala na rad u Francusku, našlo ih se nekolicina koju su brže bolje izračunali — da će na svoj prvogodišnji odmor u domovinu doći vlastitim automobilima!

Naivnosti, snobizam, »periferijski slučajevi« u općem užurbanim kretanjima ka masovnoj motorizaciji? Možda! Ali ih nekako ima previše, kao što je i previše onih kojima je posjedovanje automobila postalo »aison d'etre« života i rada.

Mnogostruku su okolnosti koje su u jednom gradu kada što je Šibenik (a to važi i za druge gradove) dovele do takve absurdnosti, što pomalo naličjuje na nekakav fetis.

To »uključivanje« u motorizaciju, pa na istu ostalih bitnih potreba, samo je po sebi vrsta »agensa« koji je podstiče, što zna urodit hipertrofijom našeg načina mišljenja: kada moramo procijeniti vlastite potrebe.

Ima jedna stvar koja je osobito pogodovala maniji automobilizma. To su, bez sumnje, naši vlastiti proizvođači vozila, jer njihov pluralitet, kao i pluralitet vozila što nam ih nude, pa njihove isuviše male serije automobila, zato i visoke cijene, učinili su da je kod nas automobil toliko tražen i toliko skup artikl. A to je dobrim dijelom urođilo i svim onim preteranostima i, gotovo halucinantnim željama i shvaćanjima — koji se kod nas javljaju.

J. Č. zirati kadrove, itd.

Teror nekolicine

U gradu imamo dva hotela. O njima se nekako formiralo različito mišljenje, tako da su potpali i pod različiti neslužbeni »rang«. Hotel »Jadran« je tih, miran, diskretan i ozbiljan. »Krka« je bučna, dinamična i živa. Tu svira muzika, tu je i bar, itd.

Oba hotela imaju »svou« publicu, različitu po ukusima i zahtjevima, što i nije toliko bitno, jer u stvari, i ne postoji, neka temeljita »diferencijacija«. No, ukoliko i postoji, onda su to krivi česti incidenti u kavani i restoranu hotela »Krka«, jer ih ima i ljeti i zimi. U toku »mrvice sezone« daleko su zapoženiji.

Naime, neki mlađi ljudi (na žalost — MLADI) pod uticajem alkohola izazivaju nerede, razbijaju čaše, bacaju predmete po stolovima, psuju i vrijedaju goste. Čuli smo od službenika hotela i za neke primjere koji se ne mogu napisati. Gosti koji mimo sjede prisiljeni su da podnose »teror« nekolicine.

Prije nekoliko dana, upravo uoči praznika Dana Republike, došlo je u »Krku« do težeg incidenta između nekolicine mlađica i muzičara koji tu sviraju. Počelo je dobacivanjem na račun muzičara i pjevačice, zatim grubostima, uvredama i zahtjevinama »sviraj to i to«. Završilo se bacanjem čaša i povlačenjem muzike.

Zatim su muzičari tužili da pod takvim uvjetima ne mogu raditi i da će napustiti Šibenik, u kojem su namjeravali ostati tri mjeseca. Za vrijeme tih izgreda nije došlo do energetične intervencije milicije.

Oni se pojavljuju tek onda kad se obično sve svrši — rekli su nam u hotelu. Osoblje nije sposobno da ono samo održava red, a ne može se uvesti ni nekakva zabrana, pa jednomo dozvoljavati ulaz u salu, a drugome zabranjivati.

Istina, ali se pijanim gosti

Turizam

Očekuje se prva „puna“ sezona

Pripreme za novu turističku sezonu 1967. u prvi će plan, izgleda, staviti dvije osnovne stvari: UKLJUČIVANJE U TURIZAM ČITAVE JUGOSLAVENSKE TERRITORIJE I PRIVLAČENJE TURISTIČKIH »POTROŠAČA« IZ ONIH ZEMALJA KOJE SU DO SADA U JUGOSLAVENSKOM TURIZMU ZAUZIMALE MALI POSTOTAK, u prvom redu »potrošača« iz sjevernih zemalja i SAD.

Jadranski turizam zauzima vidno mjesto u ukupnoj turističkoj privredi Jugoslavije, ali će on moći još mnogo dati. Ostala područja, naročito ona koja su do sada bila manje poznata, već poduzimaju konkretnu mjeru — da ne zaostanu!

Jedan aranžman do kojeg je došlo na nedavno održanoj konferenciji, Međunarodne organizacije zračnih kompanija, koja je održana u Honolulu, još više će ubrzati priliv turista iz SAD u Dalmaciju. Naime, na toj konferenciji JAT je uspio da izbori — da cijena avionske karate Njujork — Rim važi i do Splita. Prije je bilo postignuto i za liniju do Dubrovnika. Sada JAT pomašta da uvede specijalnu liniju Zagreb — Rim preko Splita.

Nije potrebno ponavljati da će aerodrom »Split« u tim uvjetima odigrati izvanredno važnu ulogu i da time srednjodalmatinska turistička regija dobije na svome značenju, i to možda više nego ikada dosad.

Koliko će u tome imati udjela i Šibensko turističko područje, zavisi o akcijama koje ćemo provesti do proljeća iduće god. »Na terenu« već svi obećavaju da će sezona početi krajem travnja. Dobro bi bilo da tako bude, ali je jasno da sezona (ili predsezona) ne počinje sa samim otvaranjem objekata, već da treba dovesti i goste. A da bi se u tome uspjelo, treba na vrijeme organizirati propagandu u inozemstvu, sklopiti ugovore, formirati cjenike, organizirati izleta, itd.

Pri tome se kao neminovalne nameće podizanje nivoa usluga i uklanjanje najraznovrsnijih improvizacija, na čemu će trebati raditi energetično i temeljito, bilo u društvenom ili u privatnom sektoru. Ništa manju pažnju ne zasljužuju ni saobraćajne usluge, gdje osobito treba osigurati ekspeditivnost i bolji kvalitet. Posebno je pitanje PTT usluga i mislimo da na šalterima već jednom moraju stajati službenici koji znaju bar jedan strani jezik. To je možda detaljnije, ali — vrlo važan! Dakako, to važi i za druga javna mjesta informiranja.

U narednoj sezoni jednoj stvaru ipak treba posvetiti izuzetno veliku pažnju: tzv. izletničkom turizmu. Organiziranje dobrih i zanimljivih izleta moralo bi postati stalni sistem rada turističkih i ugostiteljskih organizacija, tj. takvih izleta koji će — i ekonomski donositi korist! Naše područje je dovoljno veliko i dovoljno bogato prirodnim i historijskim objektima i ljepotama — da je naprosto šteta da to jednom ne počnemo koristiti na široj osnovi. Split, Biograd i Zadar mogu nam u tom pogledu poslužiti kao veliki primjer.

I još jedna stvar: pitanje čl

stočke i estetskog izgleda grada.

Mislimo da to treba najozbiljnije postaviti. Treba otvoreno

reći može li ili ne može grad biti uređen i čist. Ako ne može,

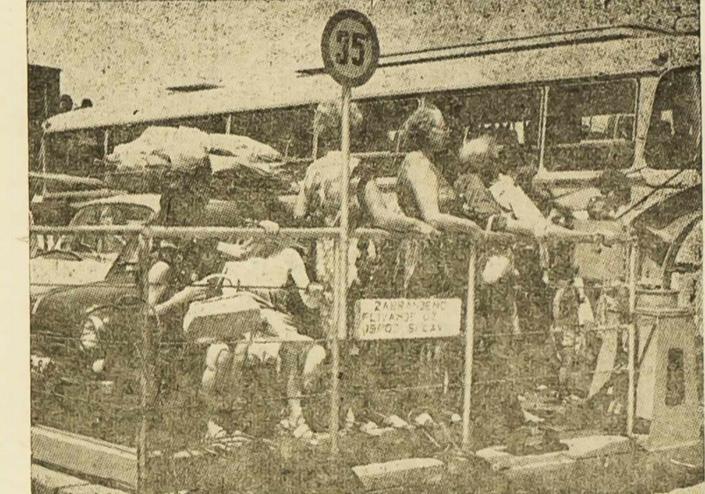
onda treba naći uroke i korištiti pomoći onoga tko može.

Još je čitav niz pitanja o kojima bi trebalo misliti. Svako je od njih podjednako važno.

Najglavnije je da ne mislimo — da će nešto ići »samod sebe«.

Slijedeća sezona zaista će nam biti prva »puna sezona« i prva godina u kojoj ćemo moći da eventualno ustanovimo zašto nam maksimalno nisu bili iskoristeni svi izgrađeni kapaciteti ili da kažemo: eto, iskoristili smo ih i sada možemo ići da

J. Čelar

Oprez vozačima

Kiše još uvijek ne prestaju i izazivaju različite teškoće na našem području. Doduše, saobraćaj se odvija bez većih smetnji, kako po cestama unutrašnjosti, tako i po Jadranskoj magistrali. Međutim, to ne znači da se sve odvija neometano i bez imalo opasnosti. U ovo vrijeme saobraćaj magistralom prijeđeno je preko. Njaviše se susreće kamiona i redovnih autobusa, dakle vozila koji se neminovno moraju uključivati u saobraćaj po svakom vremenu. To je i jedna olakšica, jer magistrala u ove dane može zaista pružiti neugodna iznenadu.

Pri ovakvim vremenskim nepogodama kvalitet magistrale pokazao je da su osnovni opravdane mnoge zamjerkje koje su i prije bile upućivane na račun izvođača radova. Na mnogim mjestima po

staje ulegnuća koja su iz dana u dan sve veća i u koja se sakuplja voda, a koju osobito noću nije lakko primjetiti. To su čitava mala »jezera«, vrlo opasna za normalnu vožnju. Polja su isuviše natopljena vodom, pa zemlja više ne može primati, te se sve slije na magistralu. Preko mnogih mjesti prolaze prave male bujice, koje su već dobrim dijelom oštetile kolovož. Mnoge krivine isuviše su skleske, jer su izvedene s nedovoljnim nagibima.

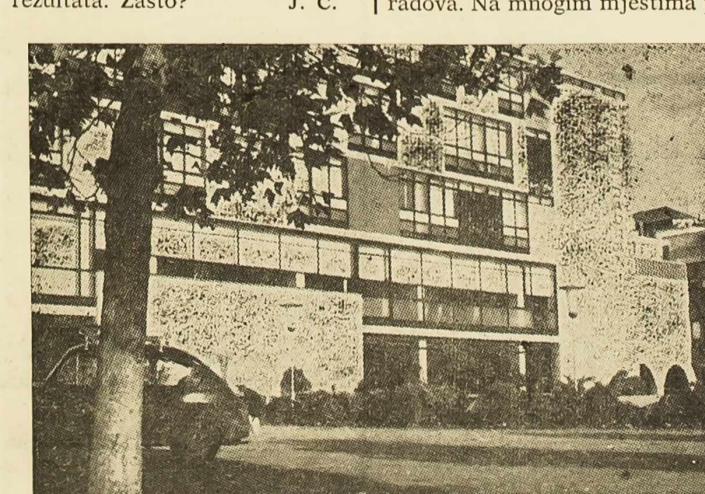
Magistralom se kreću i zaprežna kola, traktori i kamioni, koji prevoze različiti materijal i zemlju. Sve se to prosipa po momču asfalta i postaje opasno rati klizanja.

Odrona ima na mnogim mjestima, posebno između Morinjskog mosta i Žaborića. Iako se zemlja i kamjenje konstantno otklanjaju, opasnost ne može biti sasvim otklonjena, osobito noću. Ovo je, zapravo, jedno od najopasnijih mjesti, iako su ovde postavljeni mnogi znakovi upozorenja. Na nekim mjestima vrebaju duboke jame u asfaltu sa oštrim bridovima, ispunjene vodom, što je zapravo napast za manje automobile, pogotovo za »fiće«.

Sve to pokazuje da stihija nije jedini element koji je učinio magistralu takvom. Žna se što voda može učiniti u svojim bijesnim naletima, ali mi ovde ipak nismo imali takvu situaciju. Kombinirano jedno s drugim, postoji izvjesna opasnost — pa je zato preporučljiv veliki oprez.

Na sreću, do sada nije bilo težih posljedica na sedamdesetak kilometara »šibenske« magistrale.

J.C.

Iskrice

Trebalo bi...

Konferiramo i uočavamo, predlažemo i odlažemo. Od svega toga ipak najviše — odlažemo! Bez obzira na individualne kritike, shvaćanja i kulturu, u zajedničkom životu nalazimo dosta primjera — da većina, a nekad i svi uočavamo odredene probleme i pokazujemo interes za njihovo rješavanje. Ponavljamo to jedan, dva, pet, bezbroj puta — na sastanku u radnoj organizaciji, na zboru birača, u skupštini, na sastanku SSRN, piše se o tome u svim žurnalističkim žanrovima, spominjemo to u individualnim razgovorima, donosimo zaključke, preporuke... Buji, zuji: trebalo bi, trebalo bi, trebalo bi...

Inteligentnijim »papagajima« je ispod časti da izgovaraju te banalne riječi. »Vrapci« su malo ironičniji, pa kada završi neki sastanak, cirkvuku za nama: »Trebalo bi!«

Prije deset godina doneće se plan — da se u najkraćem roku naprave neke stvari. Ponovit će se u deset referata i zaključaka: trebalo bi! svih se slažemo, čak i oni koji se ne slažu. Dakle, i kočićari se slažu, pa i oni diju ruke, jer se nije lako uvijek suprotstaviti golinim faktima i potrebam. I ništa se ne promjeni, čak i kočićari sjede na istim svojim stolicama i na svim sastancima ponavljaju, da prostite...

Da li je zaista sve tako apstraktno i maglovito da se ne zna — TKO TREBA da što radi? NIJE! Dapače, vrlo je jasno što treba da radi uprava, posebno inspekcijske službe, što komiteti, što odbori SSRN, što sindikati, što radne organizacije, što pojedini funkcioneri i zastupnici, a što građani. Jasno je tko treba da izvrši pojedine odluke, mjeru, planove, programe, zaključke, preporuke, itd. Nejasno je i neshvatljivo jedino to da neki pojedinci mogu biti toliko neodgovorni pred biračima, toliko nesavjesni i indolenti. Kome, u stvari, oni polažu račune? NIKOME! Jer, praksa praktički još ne pozná što je to opoziv, što smjenjivanje s funkcije, što iskazivanje nepovjerenja.

Dok praksa ne uvede opoziv, smjenjivanje i iskazivanje nepovjerenja svakome tko ne sprovodi odluke i interesu svojih birača, i dalje ćemo ponavljati dvije patetične riječi...

Pitamo se: zašto su sastanci malo posjećeni, zašto je teško osigurati kvorum, čak i na pojedinim općinskim forumima, zašto se ljudi povlače u sebe, zašto su građani siti sastanak, zašto?

Svima je to jasno — i papagajima i vrapcima!

Dakle, trebalo bi nešto mijenjati, i to u prvom redu u smislu smjenjivanja.

Svi prisutni povikaše: »Trebalo bi...!«

Opervator

MOZAIK VIJESTI

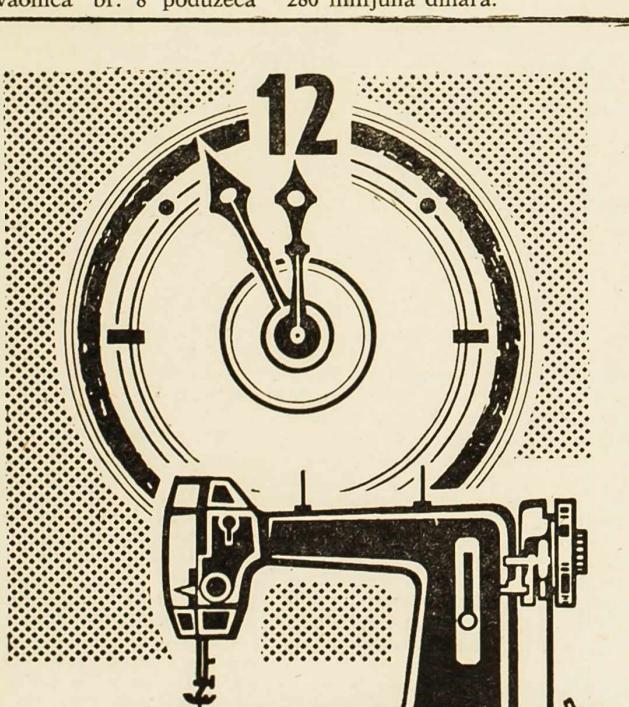
Ustanova »Čistoća« sklopila je ugovor s TAM-om za isporuku auto - cisterne za polijevanje i pranje ulica. Vjeruje se da će auto biti isporučeno ove godine, a možda i prije. »Čistoća« trenutno ne raspolaže ni jednom auto-cisternom. Za nabavu novog vozila kolektiv »Čistoće« uložit će više od 9 milijuna starih dinara vlastitim sredstvima.

Specijalna osnovna škola za djecu zaostalu u psihičkom i fizičkom razvoju počet će rad 1. veljače 1967. godine. Nastava će se izvoditi u dačkom domu »Ruža Vuksman«. Za preuređenje postojećih prostorija i nabavu namještaja utrošit će se oko 20 milijuna starih dinara. U internatu će boraviti oko sto mališana iz nekoliko dalmatinskih komuna.

Prodavaonica br. 8 poduzeća

»KORNAT« nabavila je, nakon dužeg vremena, električne apekte za brijanje. Aparat marke »Remington« stoji 40.000 starih dinara, »Philips« 38.000 starih dinara, a »Braun« sextant se može kupiti za 29.950 starih dinara. Zanimljivo je da se aparati marke »Braun« sextant prodaju uz trogodišnju garanciju. Ta prodavaonica nabavila je i fenove za kosu, a cijena im je 12.000 starih dinara.

Poduzeće za ceste »Šibenik« trenutno radi na podizanju cesta Benkovac — Biograd, Zadar — Nin, Knin — Drniš i ceste prema Obrovcu. Vrijednost radova procijenjena je na oko 700 milijuna starih dinara. Svi radovi trebalo bi da budu dovršeni do kraja ove godine. Nedavno nevrijeme nanjelo je cestama na području našeg poduzeća štetu u vrijednosti od oko 280 milijuna dinara.

5 MINUTA DO 12 KAŽE SE KADA IS-KORISTIMO POSLJEDNJI TRENUTAK

5 MINUTA DO 12 BAGAT SIVACI-STROJ ZA DEVIZE

5 MINUTA DO 12 DO KONCA DECEMBRA

MURTERSKA KRONIKA

TKO GRIJEŠI, TAJ I PLAĆA

Uljara poljoprivredne zadruge »Slanica« počela je intenzivnom preradom maslina.

Smatra se da će taj posao potrajati do veljače sljedeće godine. Premda je, naime, ovogodišnji urod maslina znatno oštećen štetočinama, smatra se da će berbiti rekordna. Murter će imati oko 50 vagona ulja.

Komunalno poduzeće iz Vodica počelo je graditi moderan restoran na kupalištu Slanica. Taj objekt, koji će koštati oko 110 milijuna starih dinara, trebalo bi, prema planu, proraditi tokom svibnja sljedeće godine. Sredstva za njegovu izgradnju osigurali su Jadranška banka iz Šibenika i poljoprivredna zadruga »Slanica« iz Murtera. U sklopu restorana bit će izgrađen expres-bar, velika terasa i moderni higijensko-sanitarni čvor.

Asfaltiranja je jedna od najvećih murterskih ulica — zvana Gorčine. Radove je izvelo poduzeće »Kamenare« iz Šibenika uz pomoć stanovnika te ulice i Turističkog društva Murter. Do naredne turističke sezone bit će asfaltirano još nekoliko frekventnijih murterskih ulica.

Murteranima je omogućeno da tokom zime gledaju dva filma

TELEGRAMI

Aktualni telegram (nema nikakve veze s NASTAJUCOM integracijom u Šibenskoj trgovini) glasi: Da uspije fuzija dvaju (ili više) poduzeća, za direktora treba postaviti — nekoga trećeg!

Pozajmljeni telegram: Kad je govorio MI, onda je rekao: »To ne smijemo prisvojiti.« A kad je govorio JA, onda je rekao: »To zasluzujem!«

Nadzornik radova (radnicima koji asfaltiraju ulicu): »Drugovi, samo dobro asfaltirajte — da oni koji posilje vas budu raskopavali ne kažu da slabo rade!«

Vjerovao je u svoga prijatelja. Prijateljstvuje je, međutim, došao kraj kad bi i prijatelj nije više imao — čvrstu stolicu!

Bura koja je dva dana jako puhalo rastjerala je oblake i laku sumaglić. Međutim, u nekim poduzećima još uvek je — oblačno i maglovito!

VESELIC

tjedno. Od 1. lipnja do 31. kolovoza u murterskom kinematografu »Žut« prikazivat će se tri filma tjedno.

Pošto izgledi da će Murter do naredne turističke sezone dobiti dvije samoposluge. Jednu će otvoriti šibensko poduzeće »Sloga«, a poljoprivredna zadruga »Slanica« također se bavi mišljom da otvorit takvu prodavaonicu.

O.J.

Svađe i tuče nisu rijetke. Ne-davno su se svadali Paško Vučićević i Ivan Grbeša. Zbog toga su odgovarali pred sucem za prekršaje, koji ih je, jer su ti-me narušavali javni red i mir, kaznio sa po 5.000 starih dinara. Zbog istog prijestupa kažnjjen je Ivan Skelin sa 8.000 starih dinara, a Dujo Verović sa 5.000 starih dinara.

Jure Pipunić iz Šibenika ne-pravilno je autobusom preticao druga vozila i izazvao saobraćaju nesreću. Protiv Jure je Stanica za sigurnost saobraćaja podnjela prijavu suncu za prekršaje, koji je Pipunić kaznio sa 15.000 starih dinara.

Dozvoljeno je da poljoprivrednici prodaju svoje vino i na malo. Međutim, krčmarenje nije dozvoljeno, naročito ako se prodaje tuđe vino. Sudac za prekršaje kaznio je Milana Lašića zbog krčmarenja sa 10.000 starih dinara.

Narušavanje javnog reda i mira je dozvoljeno. Da je tako, uverili su se i Tomislav M. Erak, Žukov Erak, Tome Cubrić i Jakov Cubrić. Tomislav i Žukov kažnjeni su sa po 8.000 starih dinara, Tome sa 5.000, a Jakov sa 12.000 starih dinara. Kazne su im izrečene zbog toga što su se fizički obraćunavali sa Josipom Čalom i Milanom Urodom.

Poduzeće »Autotransport« kažnjeno je sa 330.000 starih dinara zbog nepoštivanja saobraćajnih pravila. Odgovorne osobe toga poduzeća kažnjene su sa 22.000 starih dinara.

DRNIŠKA PANORAMA

SUVRIMENI LABORATORIJ

Nedavno je u Drnišu otvoren veoma moderni i suvremeno opremljeni laboratorijski za ispitivanje kvaliteta alkoholnih pića. Laboratorijski je (pomoći vlastitim sredstvama) otvoren PIK »Petrovo polje«. Uz manje adaptacije taj bi se laboratorijski mogao koristiti i za sve ostale poljoprivredne kulture.

To je jedan od najbolje opremljenih laboratorijskih na ovom dijelu Dalmacije, a njegovim uslugama moći će se koristiti i privatne osobe.

KISE OMELE JESENSKU SJETVU PŠENICE

»Žitnica Dalmacija«, Petrovo polje, ove je jeseni ostalo gotovo pusto. Šjetva pšenice započela je oko 15. listopada a trajala nekoliko dana. Odmah zatim počele su kiše, koje su s manjim prestancima trajale gotovo mjesec i po dana, što je potpuno onemogućilo šjetvu pšenice, tako da se nije usijalo ni 5 posto predviđenih površina grada.

Poljoprivrednici su već sada zaključili da se više nema što očekivati, pa se predviđa da će se u proljeće Petrovo polje zasijati proljetnim kulturama: kukuruz, ječam i zob.

STANOVNI ZA PROSVJETNE RADNIKE

Mjesno građevinsko poduzeće »Udarnik« započelo je ovih dana izgradnju stambene zgrade za prosvjetne radnike koji rade u centralnoj osnovnoj školi u Gradcu. U zgradi će biti izgrađeno 6 stanova u vrijedno-

sti od oko 35.000.000 starih dinara.

Predviđa se da će ta stambena zgrada biti gotova do početka sljedeće školske godine.

S. GRUBAĆ

SIBENIK
korz jedan

Osnovna muzička škola priređila je koncert kojim je ravnatelj maestro Nikola Bašić. Sav prihod s te priredbe ići će u korist djece koja boluju od distrofije mišića. To je ujedno bila prva akcija takve vrste na području grada.

U organizaciji Centra za scenku kulturu i festival djeteta na priredbi koja je održana u Narodnom kazalištu nastupili su — braća Lorenz iz Ljubljane. Taj renomirani sastav izveo je djela Turine, Smetane i Haydna, a sastoji se iz violine, čela i klavira.

Prošlog tjedna, uslijed stalnih kiša koje su padale na širem području Šibenika, došlo je do zastoja u cestovnom saobraćaju.

OGLAS

Biro za prijepise i umnožavanje — Šibenik, Borisa Kidriča 31, tel. 28-97, vrši prijepise i umnožavanja na našem i stranim jezicima za poduzeća, ustanove, nadleštva i druge organizacije, kao i sve vrste skripti, knjige, snimanja, scenarija, statuta, pravilnika i dr, najhitnije i stručno pod najpovoljnijim uvjetima.

PRILOG DOMU STARIH I NEMOĆNIH

Dana 24. XI 1966. godine navršila se godina dana od tužnog i iznenadnog rastanka od naše drage i mile majke, bake, sestre i tašte

MILKE JURKOVIĆ rođ. BELAMARIC PORODIČNI I RVI

U znak sjećanja na njen plemeniti lik i duboku zahvalnost prilažemo Domu starih i iznemoglih u Šibeniku 15.000 starih dinara.

Ožalošćene: kćerke Dobrila Vajler i Desa Juković sa porodicama

UPRAVNI ODBOR TRGOVINSKOG PODUZECΑ
»KORNAT« — ŠIBENIK

NATJEČAJ

za radno mjesto

POSLOVOĐE PRODAVAONICE

»Rukotvorine« br. 13 u Šibeniku

Uvjeti:

— visokokvalificirani trgovinski radnik,
— kvalificirani trgovinski radnik s najmanje 5 godina stručne prakse u trgovini, a u struci kojom posluje odnosna prodaivaonica ili srodnom strukom.

Prijave se podnose do 22. XII 1966. godine, i to Upravnom odboru trgovinskog poduzeća »Kornat« Šibenik.

Osobni dohodak prema Pravilniku o raspodjeli osobnih dohodaka poduzeća.

UPRAVNI ODBOR TURISTIČKOG DRUSTVA VODICE

raspisuje ponovni

NATJEČAJ

za popunjavanje radnog mjesto

TAJNIKA DRUŠTVA

UVJET:

visoka ili viša stručna spremna turističkog ili ugostiteljskog smjera i da kandidat govori najmanje jedan svjetski jezik.

Osobni dohodak prema Pravilniku o raspodjeli osobnih dohodaka.

Rok natječaja je 15 dana od dana objavljenja.

Društvena podjela rada

Proizvodni i duhovni rad

Društvena struktura svake zajednice najreljefnije se ocrtava preko fundamentalne podjele rada. To se postavlja kao centralno pitanje u razvitu društveno-ekonomskih odnosa, koje se svakodnevno javlja u stvarnim tokovima života, a čemu i naučna misao marksizma pridaje značajno mjesto.

Rad kao sredstvo za život (a manje kao »prava životna potreba«) javio se samo u jednom svom vidu — proizvodnom. On je ostao takav sve do te do kada je podmirivao samo osnovne potrebe njegovih nosilaca. Stvaranjem viška proizvoda, stvoren je predviđen za opću podjelu rada među ljudima, odnosno grupama ljudi. Time je stvorena i društvena podjela ljudi, koja je kroz cijeli historiju bila osnovni izvor antagonizma u svim formacijama, a što društvo ni do danas nije riješilo.

Ta velika podjela rada u stvari je bila podjela na klase, gdje najprivilegiranih iznalaži instrumente svoje zaštite i svoje ovjekovjećenje. U cijelom tom procesu društvenog razvijanja proizvodnih snaga, država je ostala regulator odnosa i zaštitnik interesa predstavnika klase iz koje se regutirala. Prema se njeni funkciji odvijala sredstvima sile, društvo je ipak u takvim tokovima razvijalo svoje snage, materijalnu bažu, i svaku novu društveno-ekonomsku formaciju predstavljala je korak naprijed na čovječjem putu. Tako je svaka nova formacija ispoljavala blaže proturječnosti u klasnoj podjeli rada. Za sve te podjele ipak je karakteristično da je na jednoj strani stajao proizvodni rad, a kao njegova protutjedna egzistira je aktivnost upravljanja općim poslovima društva i intelektualni rad — izvan oblasti proizvodnje. Kada smo ovaj zadnji vid pobliže označili »izvan oblasti proizvodnje«, onda se time želi istaći kako je, u stvari, svaki ljudski rad rezultat svjesnih, misaonih, spoznajnih angažiranosti, bez obzira na to kojoj vrsti ili podvrsti pripada.

Time što društvo, pogotovo ono na razvijenijem stupnju razvijatka, teži za potpunim ukidanjem međuklasne podjele rada, ne znači da se time ta podjela i potpuno negira u određenom historijskom momentu. Za prevazilaženje podjele rada potrebno je stvoriti određene materijalne i socijalne uvjete, pa prema tome negiranje takvih odnosa prije nastupanja potrebnih uvjeta predstavlja usporavanje društvenog razvijatka. Aktuelnost ovoga pitanja nikada se ne smanjuje, a niti bi se moglo bilo kakvim sredstvom, političkim, ideološkim, administrativnim ili nekim sličnim instrumentima, ublažiti. Odgovor na to sadržan je u misli: »Historija društva je historija klasnih borbi.«

Na tom fundamentalnom problemu društva vrlo značajan korak učinili su radni ljudi naše zemlje, što se izražava upravljanjem poslovima i upravljanjem radom. Upravljanje društvenim poslovima od strane neposrednih proizvođača provodi se preko vijeća radnih zajednica u svim stepenima, od komune do sastavnih okvira. Jedan dio tih predstavnika je iz same proizvodnje, što znači da oni za svoga mandatnog perioda i dalje ostaju na svojim radnim mestima. U stvari, svi ti predstavnici trebali bi biti direktna veza između konkretnog rada i upravljanja, i te dvije funkcije u istoj osobi ne bi trebalo raščlanjivati. Shvaćanje da bi predstavnike, odnosno zastupnike u saveznim i republičkim tijelima trebalo oslobođiti poslova na radnim mestima (u tvornicama, radilištima, uredima, institutima, itd.) za mandatnog perioda ih pretvoriti u profesionalne upravlja-

če, ne idu u prilog historijskom zahtjevu spašavanja tih funkcija u istom licu. Povuci proizvođača iz proizvodnje, znači lišiti ga svojstva proizvođača, i za vrijeme dok on bude upravljač općim poslovima društva iz oblasti rada — on se ne može ni teoretski zvati proizvođač. On će problemima proizvodnje, raspodjele, organizacije rada i ostalim pitanjima društve prilaziti nego da tom svojom aktivnošću izgrađuje odnose u kojima se i on javlja kao subjekt. Na takav način podjela rada javlja se u još izrazitijoj formi. Ukoliko su poslovi upravljanja društvenim poslovima iz oblasti rada u tolikoj mjeri složeni i obimni, onda je potrebno učiniti izvjesnu ravnotežu između proizvodnog i upravnog dijela.

Upravljanje radom u nižim jedinicama, radnim organizacijama, treba da bude prototip te aktivnosti i na ostalim mestima i stepenima. Svakako da i ti poslovi zahtijevaju određenu angažiranost i vrijeme i da, u ovisnosti s tim, stope stvarni rezultati učešća radnih ljudi u samoupravnosti. Tu se radni ljudi istovremeno javljaju i u funkciji organizatora svoga rada. Znači, takvo upravljanje radom je u okviru oblasti proizvodnje, jer se ne javlja u vidu vanjskog interveniranja i određivanja opsegata i kvaliteta proizvodnje. Kada bi se pojedini predstavnici izdvajali iz proizvodnje, da bi za određeni period upravljali tom proizvodnjom (članovi radničkih savjeta i upravnih odbora), onda bi to bilo upravljanje izvan oblasti proizvodnje, i te dvije funkcije ne bi se mogle kumulativno promatrati.

U razvitku socijalističkih društvenih odnosa ide se za spajanje ne samo tih dviju vrsta rada u jednoj osobi nego i one treće oblasti — duhovnog rada. Ovaj treći zahtjev je praktički neostvarljiv sve do tole dok ne bude u izobilju proizvoda za sve i dok produktivnost rada ne dostigne visoki stupanj, što je predviđen za dobivanje daleko većeg fonda slobodnog vremena nego što ga radni čovjek ima danas. Prema tome, u prvoj fazi oslobođenja rada i razvijanja njegove klasne podjele, za naše je odnose interesantno — postepeno prevazilaženje aktivnosti koja sadrži upravljanje općim poslovima društva.

Novi Ustav je gotovo cijeli prožet tom idejom. S pravom ga se onda može nazvati »poveljom samoupravljanja«, jer o samoupravljanju govoriti kao o »osnovi društveno-ekonomskog sistema«. Tu se nije ostalo samo na deklaraciji, već je izom institucija to i konkretizirano. Među ostalim, to se postiže i smanjenjem radnog dana. Organi upravljanja svoj posao mogu vršiti i za radnog vremena, što ne bi trebalo biti

»Gospa visovačka« prevezla me na južnu obalu, pa sam pošao putom koji se iza postrojenih vitih jablana upija u rapski put ocrvenjen boksiteom zemljom. Krenuo sam prema Rupama. Osmotriši iza sebe, činilo mi se da Visovac plavi prema moru, a u prestiti i raširenu utrobu rijeke uvlače se zukve i ševarci u kojima se utapa i gubi rapsko polje. Prolazeći kraj starih briješta, javljaju mi se prividenja fratara na granama: vise i njišu se. Treba odagnati prividenja koja dolaze kad čovjek putuje sam pribrežjem pokraj rijeke, putom zapovedenjem bujicama, zaraštenim rđobradom i ujedljivim kupinama s kitama zelenih, crvenih i crnih plodova. Treba udaljeći turske zemane i koračati tvrdim korakom putom kamenite stvarnosti, pa iskočiti provaljkom zida na putu boksiteog cvijeta odakle se vidi k nebu propeta Uzdah-kula.

G ledam plodon polje: kukuružića, vinogradi... tanke pijavice posjeda. A ovo polje i druga poljica hranili su nekad Rupljane, udavali djevojke, ženili nadaleko po snazi i ljepoti poznate momke. Zašto je sada rapsko polje tužno? Stado uspravljen kraj jablana koji šušti danima i noćima i htjedoh ga upitati: zašto ova zemlja prehranjuje samo starčad i nejačad, zašto latice i pehud vjetar odnosi daleko?

Tužni su stari panji vinograda kraj puta zadraženi dračom suhih kolačića oblika diska što na vjetru zveće poput dječjih šuškalica. Maslinici u zaklonikama zrače zeleni sjaj. Nemirni su kad rese i kad se oljuju. Pri zapuhu vjetra ospu se srebro. Ovdje su ljudi brižni nad maslinama kao nad bolesnom djecom. Maslina je blagoslovljena rosom. Ako ništa ne rodi u godini, a rodi maslina, čovjek je sretan i zanosan. Ako su masline zdrave, ljudi se nadaju sreći. One su ukras čovjekova truda i poštenja.

Selo je vjekovima tjeskobno: sa sjevera pritisnuto kosom i vododerinama, s juga plodnim podvornicama, na drugoj strani, koja zatvara put maestralu s Prokljana, plastovačkim zaobljenim brdima nalik golemin uskvasanim krusinom. Po pribrešćima borodi s kojih se cijek iglica cuje u selo. Iz Rupa, staroga gniazda, početkom ovoga vijeka, ljudi izlili uz kosu na prostranu visoravan Laškovicu, u trokutu Roškog slapa, Kistanja i Đevarske, pa tu u pustoši kamenjara sa skrivenim oazama, uleknutim plodnim dočićima, gdje se splavio cvijet crljence i ovčjih brabonjaka — sagradili nastambu za sebe i za blago: sjenice, jare i torove. Sada su Rupljani sasvim preselili u Laškovicu. U starim kućama u selu drže konobne i mrs, pa svakog dana netko silazi po hranu i piće.

Rupe su komponirane od nekoliko zaselaka povezanih međusobno, bijelih kuća pogledom u polja i plastovačke strane: Mandušići, Miškovići, Verovići, Baraći, Silovi-Tepići i Nadoveze. Za potonje se govori da nisu starosjedioci, već su odneku doselili, a ne znaju odakle (jedno pleme koje je doselilo iz Dugopolja danas nosi porodično ime Dugopoljac), s nekoliko kuća nadovezali se na zapadnom kraju selu i ostali — Nadoveze.

I z godine Mandušića iznje Vuk Mandušić, čija se kuća done-davna isticala »raskošnom arhitekturom i veličinom: na dva poda, s turskim čemerom u podrumu. I njoj, nedavno oduzeće život: zapaljena je, a vlasnik odselio... Sada zjape crni zidovi, plaču ponstre i puškarnice, vjetri raznose jezu, a čemer-podrum zgušen ogorinom. Miris paljevine izvire iz njene razvaljene utrobe, širi se naseljem Mandušića i dalje kroz zaseoke, pa uz brije — Kuli zečevskoj gdje je poginuo njen gospodar prije tri stote osamdeset godina. Kuća ga je nadživila preko tri vijeka, njega, besmrtnog harambaša šibenskih Morlaka. Ratnici ne gine blizu rodne gnijezda, a Vuk je poginuo u Zečevu nedaleko Rupa. Samo dva mjeseca prije smrti bio je krenuo (drugog lipnja 1648.) iz Šiben-

ništa neobično, ukoliko se sjednice organa upravljanja dobro pripreme, jer one tada nisu česte i duge. Na njima se analizira poslovanje, vrši kontrola izvršavanja planova, određuje raspodjela, to jest iznalaže se elementi koje treba podvesti pod »plus«, a koje pod »minus«. Znači, sva ta razmatranja kroz organe samoupravljanja (razumljivo, kada su nužna) imaju za cilj — postizavanje najpovoljnijih rezultata privredovanja. Stoga se ta aktivnost ne može tretirati kao neko »konferiranje«, već kao sastavni dio privredovanja.

U praktičkim odnosima često se postavlja pitanje neproizvodnog rada, i to sa aspekta njegove negacije. Do toga dolazi uslijed opće diferencije ljudi u društvu, što je opet, kao što smo istakli, rezultat klasne podjele rada. Znači, ovdje nije riječ o pojedinčnoj ili tehničkoj podjeli u procesu stvaranja materijalnih dobara. Zato se svaki rad koji se ne može svesti pod proizvodni pokušava prikazati kao »gospodski, »parazitski«, »elitinski«. Takva su shvaćanja posljedica prenošenja vrlo perspektivnih i budućih odnosa — u svoje vrijeme i prilike. Prema su te činjenice eksplicitne, ponekad se ljudi vrlo teško oslobađaju takvih preokupacija. Ne osjeća se ta pojava samo u polemikama i idejnim stavovima, već ima i svoju društvenu i materijalnu platformu. Takvo rezoniranje gubi iz vida tri osnovna faktora: materijalnu moć zajednice, stupanj društvenog razvijatka i dužinu radnog dana.

Za potpuno ukidanje podjele rada potreban je visoki razvijati proizvodnih snaga, gdje je učešće čovjeka mnogo smanjeno uvođenjem visokoproduktivnih oblika privredovanja (kibernetike, automatizacije, mehanizacije, itd.). To bi bio osnovni predviđen, o kojem danas ni jedan narod ne može da govoriti, gledano preko potencijalnih mogućnosti primjene nauke i tehnike u procesu rada.

Stupanj društvenog razvijatka uglavnom je u korelaciji sa ekonomskom snagom naroda. Sto zajednica ima razvijeniju materijalnu bazu imat će i više naučnih, prosvjetnih, kulturnih, umjetničkih i ostalih ustanova. Na taj način će svaki pojedinac biti u većoj mogućnosti da razvija svoja saznanja i kulturu, čime društvo ima više sposobnih građana. Oni će biti u mogućnosti da poređe poslova iz svoje neposredne struke obavljaju još neke korisne poslove, da se bave umjetnošću, sportom, itd.

I poređ ogromnog napretka tehnike i relativno visoke produktivnosti rada, onaj vid rada uz koji je vezana materijalna egzistencija zauzima veliki dio čovjekova vremena i snage. Preostali dio je nezatan, te se pretežno pridaje odmoru, a u najmanjoj mjeri duhovnim preokupacijama. Aktivnosti koje popravljaju glavno zanimanje, obično imaju »samoverski« karakter i pojedinac ih ne može u dovoljnoj mjeri razvijati, bez obzira na svoje dispozicije i želje.

Time smo došli do određenih istina koje društvo stavlja pred alternativu: da li razvijati samo proizvodne snage ili uspostaviti razvijati sve one vidove rada čiji su rezultati čovjeku potrebeni isto onoliko koliko, recimo, obučaći (ja vjerujem da bi se danas veliki broj ljudi radije odrekao cipela u ljetnim mjesecima nego svega onoga što mu mogu pružiti kulturne, umjetničke ustanove)? bilo bi potpuno destruktivno i utopističko kada bi društvo »zapecatiralo« cijelu svoju nadgradnju do onoga historijskog momenta — kada bi to društvo moglo dati svakom pojedincu toliko sredstava za život da bude mogao svestrano razvijati svoju ličnost. Tu utopiju i destruktivnost svaka zajednica odbacuje, ali ne dovoljno i do kraja.

U našem razvijatku ponegdje se zapaža rezoniranje da se sve ono što se ne zove privredom —

priča kao privjesak i teret društva. Ta dogmatika, premda neslužbena i prikrivenog svojstva, ima svoje reperkusije. Neke komune i mesta tim svojim dogmatiskim mačem (kojeg su oštrili nekakvim ekonomskim računicama) ukidale su kazališta i druge kulturne ustanove, iako su one imale dugogodišnju tradiciju i priznatu renomu. Tako je samo u SR Hrvatskoj prestalo radom nekoliko »parazitskih« kazališta, jer im tamošnja privreda nije mogla u-brzgati spasonosne injekcije.

U kompleksu toga problema prosvjeta uzima jedno obeshrabrujuće mjesto. Time se nepovoljno stanje ove oblasti još više proširuje. U prosvjetne kadrove odlazi sve manje ljudi, a postojeći »migriraju« u privredu, za koju su praktički nekvalificirani, ali ipak bolje stimulirani nego u svojoj struci, i onda kada rade najsložnije poslove. To pokazuje da privreda, koja najsuklje »plača« rad, najmanje traži od tega rada (vrlo malene pravno-normativne uvjete u pogledu kvalifikacije, specijalizacije, stručnog znanja, i sl. što u prosvjeti, pravosuđu, zdravstvu, itd. nije slučaj). Oko 50 posto zapošljenih u privredi nekvalificirani su ili priučeni radnici. Te pojave se onda lančano prenose na ostale društvene odnose, što remeti objektivna mjerila pri određivanju cijene rada. Svakako da je pri određivanju takvih (umjetnih) odnosa prisutna u određenoj mjeri i demagogija i vulgarizacija socioloških zakonitosti.

Kada analiziramo opću podjelu rada na određenom stupnju društvenog razvijatka, onda na to treba gledati kao na historijsku nužnost. I država, i pravo, i klase, i uprava — sve su to nužnosti koje se samo u određenoj perspektivi mogu sasvim negirati. Znači da su inženjer i profesor (uzmimo takav primjer) društву u današnjem momentu potpuno jednako korisni, pa i potrebiti. Do toga se može doći jednostavnom logikom i matematikom. Pored prethodnog, općeg uzdanja, za jednog i za drugog zajednicu je morala osigurati određena materijalna sredstva za stručno osposobljavanje u vremenu od četiri godine. Sva te stечena znanja, uz odricanje tih pojedinaca i zajednice, vratiti će se kasnije društву kroz određeni stupanj kvaliteta i složenosti toga rada, odnosno kroz njegove rezultate. Prema tome (ukoliko smo privihali prethodnu tezu), sada je sasvim sporedno da li će onaj inženjer poći na posao u tvornici ili neki naučni institut, kao i za profesora, da li će predavati u centru za stručno uzdanje kadrova u nekoj tvornici ili u nekoj srednjoj školi. U jednom i drugom slučaju svaki od njih stavlja na raspolaganje rad u okviru svojih stručnih mogućnosti.

Mi smo u ovom razmatranju uzeli prosvjetu kao primjer, ali to se jednako može prenijeti i na ostale neprivređene aktivnosti. Vjerujem da ćemo se potpuno složiti u tome da je sedmosatni radni dan telefoniste u poduzeću jednako i potreben. Do toga se može doći jednostavnom razlikom u vrednosti samih telefona. Telefonisti može uvećati vrijednost samo neka magija, ali ne i ekonomika. Sve to uzmimo se s pretpostavkom da je onaj drugi rad društvu neophodno potreban na današnjem stupnju razvijatka.

Razumljivo, svaka društveno-politička zajednica dužna je da utvrdi i odredi kakve su joj ustanove potrebne, kakva njihova djelatnost, u kolikom opsegu i na kojem mjestu. Sve ono što se preko pouzdanih pokazatelja ukaže kao nepotrebno i nekorisno, neće se osnivati ni financirati. Nužno je prevazilaziti lokalistička mjerjenja, subjektivizme i sve ono što narušava ekonomske i socijalističke zakonomjernosti.

Boris Kale

9 NIKOLA PULIĆ

KRKOM UZVODNO

ka sa dvije stotine odabranih momaka da uništi tursku posadu u Ključu. Preko Dinare i Glamča stigli su u Ključ za devet dana i bez odmora, čim stiglo, navale na Turke. Sasjekli su ih više od dvije stotine, zapalili mnogo kuća i jednu džamiju. Na povratak obraćunali su se s glamčkim Turcima, a u Dinaru su u srbinskim konjanicima koji su ih dočekali da im otmu plijen.

Zečevsku kulu drž

SIBENIK — SLAVONIJA 2:1 (1:1)

Sigurno treće mjesto

Štadion »Rade Končara«. Gledalaca 1.500. Prvenstvena nogometna utakmica II savezne lige — zapad. Strijelci: Marinčić u 28. i Miljević u 71. minuti za »Šibenik«, a Katić u 33. minuti za »Slavoniju«. Studio je Stankovski iz Splita.

»Šibenik« je nastupio u ovoj postavi: Bižaca, Šuperba, Podrug, Marenčić, Miljević, Grgić, Sterijev (Žaja), Aralica, Žepina, Marinčić i Ninić.

U veoma uzbudljivoj utakmici »Šibenik« je zasluzeno osvojio bodove. Pobjeda je izvođena sa mnogo napora i požrtvovnosti u igri koja je odusevila brojne gledaoce. Osječka ekipa prikazala je moderan nogomet — predstavila se kao najbolja jedanaestorica koja je ove jeseni gostovala na Šubićevcu. Sva tri zgoditina postignuta su pod neobičnim okolnostima.

U 28. minuti jedna akcija domaćih završila je pogotkom u mreži Osječana. Na nekih petnaestak metara od vratiju Marinčić je primio loptu i šutirao u pravcu vratara. Međutim, lopta je na putu do gola okružnula desnog brančića Rukavina i odsjela u mreži — 1:0.

Pet minuta kasnije došlo je do izjednačenja. Katić je iz dajline uputio udarac prema Bižaci koji je napustio vrata, pa ga je lopta lobovala i uletjela u praznu vrata, tako da ni intervencija Miljevića nije mogla sprječiti pogodak — 1:1.

U 71. minuti »Šibenik« je došao u vodstvo preko Miljevića. Nakon serije napada i pravog bombardiranja protivničkih vrata, Marinčić je snažno šutirao i lopta je pogodila vratnicu, odbila se u polje do Miljevića — koji je ponovo šutirao u času kada je vratar »Slavonije« napustio svoj prostor. Lopta je pogodila nekog iz obrane gostiju, i to unutar linije koja označava vratnice. To je dobro video pomoći sudac Radić, koji je svom kolegi dao značku da se lopta stavi na centar — 2:0.

U toku susreta i jedna i druga ekipa imale su više prilika da zatrese mrežu, ali su svaki put obrambeni igrači bili na mjestu i na vrijeme otklanjali opasnost. Jednom je Marenčić iz slobodnog udaraca prodrmao vratnice. Bilo je to u 20. minuti, a odmah zatim gosti su imali dvije izvanredne šanse da prvi dođu u vodstvo.

U pobjedičkoj ekipi odsakali su Bižaca, Podrug i Ninić, a kod gostiju Rukavina i Katić.

HAJDUK — ŠIBENIK 3:2

U finalnom meču Jugoslavenskog kupa za područje Dalmatinske zone ekipa »Hajduka« pobijedila je »Šibenik« sa 3:2. Zgodite za »Hajduku« postigli su Kovačić, Nadoveza i Ivković, a za »Šibenik« Ninić.

Sudio je Zaninović iz Zadra pred oko 2000 gledalaca.

Hajduk: Poklepović, Cuzzi, Ristić, Folić, Tomić, Kovačić, Ivković, Nadoveza, Hlevnjak, Matanić i Slišković.

Šibenik: Bižaca, Šuperba, Podrug, Grgić, Miljević, Marenčić, Žaja, Aralica, Žepina, Marinčić i Ninić.

»Bijeli« su bili bolji u drugom, a »Šibenik« u prvom poluvremenu. Usprkos teškom i blatinjavom terenu, susret je protekao u veoma živoj i dinamičnoj igri, sa naizmjencičnim napadima i sa dosta udaraca na vrata.

Ovom pobijedom »Hajduk« je došao u završnicu Jugoslavenskog kupa. (j)

Sudac Stankovski učinio je nekoliko grešaka, ali više na štetu domaćina. (jj)

U NEDJELJU: GOSTOVANJE U TUZLI

Nedjeljnim gostovanjem u Tuzli »Šibenik« završava prvu etapu ovogodišnjeg takmičenja, i to veoma uspješno: sa 21 osvojenim bodom i trećom pozicijom na tablici zapadne skupine II lige.

Bez obzira na ishod susreta u Tuzli šibenski drugoligači će zadržati to mjesto i sa dosta smernosti dočekati nastavak prvenstva. Još od gostovanja u Slavonskom Brodu, prije više od mjesec dana, »Šibenik« nije doživio poraz, iako je u tom razdoblju tri puta igralo na stranim terenima i sa jakim ekipama — kojima je oduzeo po jedan bod.

Dvet pobjeda, tri neriješene igre i četiri poraza — to je balanca jesenskog dijela takmičenja, sa kojom možemo biti potpuno zadovoljni, a naročito kad je se uzme u obzir da je »Šibenik« ostao bez nekoliko svojih protivnika.

Gostovanje u Tuzli bit će jedno od dosad najtežih, jer »Sloboda« još uvjek nije napustila aspiracije za osvajanje prve mjesto. Susret će biti utoliko teži što su Tuzlaci u nedjelju izgubili bodove u Zagrebu, pa je sigurno da će pred svojom publikom nastojati da ih pobijedom nadoknade.

Pred odlazak u Tuzlu razgovarali smo sa Franom Bižacom, koji je na posljednjim utakmicama prikazao solidnu obranu i koji je jedan od najzaslužnijih za neriješeni rezultat sa »Trešnjevkom«.

Pobjeda nad osječkom »Slavonijom« učinila je da sasvim bezvribo putujemo u Tuzlu, gdje nas očekuje dosta jak protivnik. Boriti ćemo se da i ovoga puta ostanemo neporaženi. Jedan bod učvrstio bi naš položaj na trećoj poziciji zapadne skupine. (jj)

TRESNJEVKA — ŠIBENIK 0:0

Prvenstvena nogometna utakmica u okviru II savezne lige odigrana je u Zagrebu pred oko 1.500 gledalaca. Studio je Tešanić iz Varaždina. »Šibenik« je nastupio u standardnoj postavi. U drugom poluvremenu žalju je zamjenio Sterijev.

»Šibenik« je po šansama u drugom poluvremenu bio bliži pobedi. Imao je više od igre, stalno je napadao i oštrom udarcima prisiljavao domaćeg vratara Horvata da se istakne. Dvije stopostotne prilike za gol nisu iskoristene. Prvo je Marinčić iz »mrvog« ugla šutirao na gol, ali je Bišćan u zadnji čas izbio loptu u polje, a zatim je Radonić na drugoj strani, iz gotovo slične pozicije, uputio oštar udarac koji je Bižaca odlično obranio.

Osim Bižace, u redovima »Šibenika« istakli su se Miljević, Aralica i Ninić. (j)

SIBENSKI NOGOMETNI PODSAVEZ

Rudar najbolji

Na teritoriju Šibenskog nogometnog podsaveza završila su takmičenja u jesenskom dijelu prvenstva. Naslov prvaka premoćno je osvojila ekipa »Rudara« iz Šibenika, koja je od prvog kola sigurno vodila i koja je u toku prve etape natjecanja prikazala najbolje igre. Šibenčani su igrali podjednakom kod kuće i u gostima — nisu izgubili ni jedan bod. Sudeći prema dosadašnjim igrama, može se s pravom očekivati da »Rudar« neće tako olako prepustiti prvo mjesto.

TABLICA

jesenskog dijela prvenstva

Rudar	7	7	0	34:5	14
Metalac	6	4	1	17:11	9
Aluminij	6	3	2	11:9	8
SOSK	6	2	2	20:14	6
Kolektivac	6	3	0	13:17	6
Mladost	7	2	0	5	11:27
Biograd	7	1	1	5	12:16
Požar	7	1	0	6	7:26

SPOMEN-DOPISNICE POVOĐOM GODISNJICE UNEF-a

U povodu desetogodišnjice odlaska prvog motoriziranog odreda JNA u misiju mira na Sinaj — filatelističko društvo »Šibenik« izdalo je spomen-kartu. U stvari, izvršen je pretisak na ranjem izdanju (Povratak druga Tita iz UAR) sa prigodnim tekstom: »Desetogodišnja odlaska prvog motoriziranog odreda JNA u misiju mira u Egipt — OUN — Šibenik, 24. XI 1966. Port Said«. Pretisak je izvršen ručnim gumenim žigom u ljubičastoj, a manji probni dio — u crvenoj boji. (M. M.)

Zaostala utakmica iz prvog kola između »Mladosti« i »Aluminija«, koja je odigrana u Tribunjima, završila je pobjedom gospodstvu sa 2:1, dok je susret Mladost — Požar registriran sa 3:0 u korist »Mladosti«, jer igrači »Požara« nisu na vrijeme stigli u Tribunj. Preostala dva susreta Kolektivac — Aluminij i Metalac — SOSK odigrat će se na proljeće.

Proljetni dio prvenstva počet će krajem ožujka ili početkom travnja slijedeće godine.

Mozaik

Najvjerojatnije će se već u toku prvog polugodišta održati srednjoškolsko prvenstvo građaka u košarci za muške i žene. Natjecanje će se odvijati po ligasistem. Postoje izgledi i za održavanje rukometnog prvenstva škola drugog stupnja.

Prošlih dana održano je u našem gradu savjetovanje predstavnika »Partizana« iz sedam dalmatinskih komuna. Raspravljaljalo se o stanju fizičke kulture u radnim organizacijama. Usvojeni su zaključci koji će, kako se vjeruje, poboljšati rad »Partizana«.

»Šibenik« je po šansama u drugom poluvremenu bio bliži pobedi. Imao je više od igre, stalno je napadao i oštrom udarcima prisiljavao domaćeg vratara Horvata da se istakne. Dvije stopostotne prilike za gol nisu iskoristene. Prvo je Marinčić iz »mrvog« ugla šutirao na gol, ali je Bišćan u zadnji čas izbio loptu u polje, a zatim je Radonić na drugoj strani, iz gotovo slične pozicije, uputio oštar udarac koji je Bižaca odlično obranio.

Pionirska nogometna škola, koju vodi poznati šibenski sportski radnik Stojo Miletat, radi kontinuirano. Ta škola »izbacila« je već do sada nekoliko talentiranih igrača, od kojih Bakmaza, Šuperba, Ninića i Žaju.

Ante i Marije Vuksan-Cuso. Vesela, Tome i Andelke Krečak; Snježana, Drage i Milice Šarić; Gordana, Matka i Lidije Drinković; Mirela, Marka i Dragice Pavić; Silvana, Rajka i Milice Vukašin; Daniela, Ante i Marije Parun; Zdravko, Nikole i Milice Budiša; Nediljko, Nikole i Milice Budiša i Rok, Simona i Antonete Čiviljak.

VJENČANI

Marcelo Mikulandra i Frana Čvrljak; Branko Šprljan i Mihovilka Sladoljev; Boris Kursar i Dušanka Pavasović; Svetin Gašperov i Josipa Skorin; Ninko Šuša i Anka Đaković; Milan Humar i Anica Aras; Marko Radić i Zorka Ković; Vinko Koštan i Marija Ercegović; Zlatko Stojić i Vjerica Jakovac; Mirko Skaric i Marija Jurjević; Jožef Naglič i Marijana Mežan; Ante Bura i Katica Sladoljev-Jolić; Marko Gulin i Ankica Gulin;

DALMATINSKA RUKOMETNA REGIJA

GALEB - OSEJAVA 15:17

Jedini šibenski predstavnik u ovogodišnjem prvenstvu Dalmatinske rukometne regije — »Galeb« — ne pruža u posljednje vrijeme igre prema očekivanju.

Po svemu sudeći, razlog su drastične kazne što ih je »Galeb« izrekla Takmičarska komisija Dalmatinske rukometne regije. Kažnjen nenastupanjem na

igralištima na području Šibenske komune i bez golgetera Živka Bašića »Galeb« očito nastupa bez ambicija.

»Galeb« je prošle nedjelje igralo protiv »Osejave« iz Mađarske, koja se nalazi na dnu tablice Dalmatinske rukometne regije, i izgubio sa 15:17. Naši mladići vodili su u prvih trideset minuta, ali su kasnije posustali. Sudac Miloš iz Splita vodio je ovaj susret osrednje.

»GALEB«: Čoko, Bubrić 2, Radić 3, Čobanov 1, Spahija 4, Antonac 5, Plančić, Gončin, Mamužić.

»OSEJAVA«: Lalić, Mrkušić 3, Rašica, Olujić 1, Kmetović 1, Mlinović 2, Andrijašević 4, Radić, Klarić 2, Srzić 3, Matijapević.

Narednih dana »Galeb« će odigrati još nekoliko susreta. Tada ćemo, po svoj prilici, doznaći i za neke konkretne odluke. (B)

MIJENJAM JEDNOSOBNI STAN koji se sastoji od jedne velike sobe, kuhinje, predobljiva, nužnika sa kupatilom i bojlerom, te sa balkonom od 7 m (pogled na more i sunčano cijeli dan) za odgovarajući jednosobni stan na I katu ili prizemno.

Upitnik Klisović Božo, Njeguševa 2/III, Šibenik (poviše »Varteksa«).

* * *

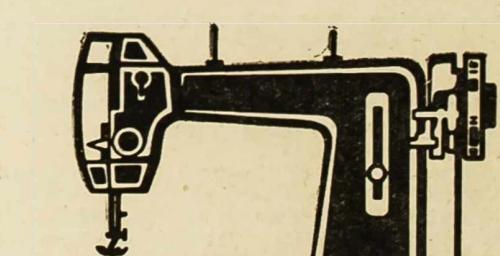
DANA 29. XI oko 17 sati izgubljena je jedna ručna putna torba na putu od Pošte do Grebaštice. Moli se pošteni nalaznik da istu pred Stanicu Narodne milicije uz nagradu.

* * *

DVOJICA INTELEKTUALACA TRAŽE DA IM SE IZNJAJMI STAN ILI GARSONIJERA. Cijenjene ponude u redakciji »Šibenskog lista«.

* * *

OVOLIKO DOBIVATE BESPLATNO AKO KUPUJETE BAGAT ŠIVAĆI STROJ ZA DEVIZE

Sve informacije dobit ćete u prodavaonicama
BAGAT
ŠIBENIK, Višićeva 3
KNIN, Titova 49

ZA SPLIT u 3.11., 6.51., 14.49., 19.04 i 22.42 sati.
ZA KNIN u 6.51., 9.49., 14.49., 19.04 i 22.42 sati.

BRODOVI

RIJEKA — DUBROVNIK (brza)
dolazak iz Rijeke četvrtkom u 3.25 sati,
odlazak za Dubrovnik nedjeljom u 21.35 sati (vrijedi do 18. ožujka 1967. godine).

AUTOBUSI

ZA ZAGREB u 19 sati (preko Rijeke).

ZA DUBROVNIK u 5.15., 9.30 i 11.30 sati.

ZA RIJEKU u 5.45., 7.45., 9.15., 9.45., 10.45., 13., 14.30., 16.30., 19., 22 i 23.30 sati.

ZA SPLIT u